WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Ympäristövaliokunta 21.1.2019

Asia: WWF Suomen lausunto asiasta ”E 100/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n strateginen pitkän aikavälin visio vauraasta, modernista, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta”

WWF kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Tiivistelmä:

- **Suomen tulisi ilmaista vieläkin vahvemmin 1,5 asteen tavoitteen asettamisen tärkeys vaarallisen ilmastonmuutoksen torjumiseksi sekä esittää EU:n nettonollapäästötavoitteeksi viimeistään vuotta 2040. EU:n on myös päivitettävä vuoden 2030 tavoitteensa 1,5 asteen ja 2040-nettopäästötavoitteen mukaisesti ja muokattava sääntelykehys niin, että se kannustaa vähähiiliseen talouteen siirtymistä.**
- **Suomen kannaksi mainitut sektorien välisten joustojen lisääminen on haitallista ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta. Suomen ei tule kannattaa joustojen lisäämistä, koska se johtaa todennäköisesti fossiilipäästöjen kasvuun verrattuna tilanteeseen, jossa joustoja ei olisi.**
- **EU:n strategia sisältää sisäisesti ristiriitaisia näkemyksiä biomassan käytöstä ja hiilinieluista. Myös Suomen kanta koskien ”maankäytön monipuolista roolia” on epäselvä. Asia pysynee keskustelun aiheena tulevaisuudessakin.**
- **Pitkän aikavälin strategiassa tulisi tarkastella myös kulutus/ruokavalintoja. Ilmaston kannalta ratkaisevaa on ruokajätteen vähentäminen sekä erityisesti ruokavalintojen ohjaaminen suuren hiilijalanjäljen eläinperäisistä tuotteista kasviperäisiin tuotteisiin.**

Kuten ehdotuksessa Suomen kannaksi todetaan, kaikki ehdotetut skenaariot eivät riitä kunnianhimoltaan vastaamaan 1,5 asteen tavoitetta. WWF esittää, että Suomi ilmaisisi kannassaan vieläkin *vahvemmin 1,5 asteen tavoitteen asettamisen tärkeyden*. Pitkän tähtäimen ilmastostrategian avulla EU:sta voi tulla ensimmäinen merkittävä toimija, joka vastaa tutkijoiden varoituksiin ja reagoi aktiivisesti Pariisin sopimuksen täytäntöönpanemiseksi. EU:n on kuitenkin saavutettava nollapäästöt paljon nopeammin kuin komission ehdotuksessa esitetään, viimeistään vuoteen 2040 mennessä. WWF Suomi esittääkin, että *Suomi tavoittelisi EU-tasolla kunnianhimoisempaa hiilineutraaliustavoitetta ja sen mukaista korkeampaa päästövähennystavoitetta vuodelle 2030.*

Lisäksi Suomen kannaksi mainitut sektorien välisten *joustojen lisääminen* on haitallista ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta, koska fossiilisten polttoaineiden päästöt eivät ole yhteismitallisia/vaihdettavia hiilinielujen kanssa. Joustojen määrää tulisi vähentää. Maankäyttösektorin hiilinielut ja fossiilisten polttoaineiden käytön aiheuttamat päästöt eivät ole suoraan vaihdettavia, koska metsien hiilinielut voivat vapautua ilmakehään esimerkiksi

metsäpalojen seurauksena ja lisäksi hiilinielujen vertailutasojen määrittelyyn liittyy epämääräisyyttä, kuten viime aikoina on nähty (koskien Luonnonvarakeskuksen tuottamia vertailutasolukuja). Nielujen kasvattamisella ei siis voida vältellä energiankäytön päästövähennyksiä. Suomen ei tule kannattaa joustojen lisäämistä, koska se johtaa todennäköisesti fossiilipäästöjen kasvuun verrattuna tilanteeseen, jossa joustoja ei olisi. Nyt tarvitaan ripeitä toimia sekä maankäyttö että päästösektoreilla vaarallisen ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi.

Suomen kanta koskien ”maankäyttösektorin monipuolista roolia” on ilmaistu vaikeaselkoisesti. On syytä huomata, että EU:n strategia sisältää sisäisesti *ristiriitaisia näkemyksiä biomassan käytöstä ja hiilinieluista*. Yhtäällä strategiassa ansiokkaasti huomioidaan, että metsien ja soiden hiilinielut ovat tärkeitä negatiivisia päästöjä. Samoin strategiassa asiaankuuluvasti mainitaan, että maapinta-ala on rajallista ja biomassan kysynnän kasvu johtaa todennäköisesti maankäytön muutoksiin tai esimerkiksi hakkuumäärien kasvuun, mikä pienentää maankäyttösektorin hiilinieluja. Toisaalta strategiassa ristiriitaisesti myös mainitaan, että nettonollapäästöjen saavuttamiseksi biomassan käyttöä joudutaan mahdollisesti lisäämään jopa kaksinkertaiseksi nykyiseen verrattuna, mikä on haitallista maankäyttösektorin hiilinielujen kannalta. Tämä asia pysynee keskustelun aiheena tulevaisuudessakin.

Strategia käsittelee vähänlaisesti *kulutusvalintoja ja erityisesti ruokavalintoja*. Maataloussektorin ja yleisesti maankäyttösektorin osuus päästöistä odotettavasti kasvaa, jos energiasektorin päästöjä pystytään ripeästi vähentämään. Pitkän aikavälin strategiassa tulisi tarkastella myös kulutus/ruokavalintoja. Ilmaston kannalta ratkaisevaa on ruokajätteen vähentäminen sekä erityisesti ruokavalintojen ohjaaminen suuren hiilijalanjäljen eläinperäisistä tuotteista kasviperäisiin tuotteisiin.

Pitkän aikavälin tavoite on välttämätön, mutta kuten lokakuussa julkaistussa IPCC:n raportissa selvitetään, ripeä lyhyen aikavälin toiminta on myös välttämätöntä. Jotta tämä nyt julkaistu komission strategia olisi paras mahdollinen ja saavuttaisi tavoitteensa, *EU:n on myös päivitettävä vuoden 2030 tavoitteensa 1,5 asteen ja 2040-nettopäästötavoitteen mukaisesti ja muokattava sääntelykehys niin, että se kannustaa vähähiiliseen talouteen siirtymistä*.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen rahasto

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Jussi Nikula
ohjelmapäällikkö